Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРМОЛА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деза ★ ЕРА, 30 ОКТЯБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 130 (7321). ★ Мах 3 кеп.

Промышленни предприятей, совхозийи, колхозийи къахьегамхой! Шеparla юкъейоалае боахама расчети коллективни подряди! Дуккхарla шоай лоlаме, инициатива йолаш, къахьегамах бухсоцщаш хьахур бахьан бехктохкам хеташ хила!

(КПСС ЦК ТIехьехамашцара).

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА НАКЪАДОЛХАШ

Яхьа дневник

Лаьрхlар кхоачашду

Дикача къахьегама совгIаташца накъабоагIа Сийлахь - йоккхача Октябрьски революцие 69 шу дизвра цIейпа Грозненски района «Молочный» совхоза хьайбан леладераша. Ийс бетта планагIа йохка йоагIар 2240 тонн йолаш дIаеннар 2090 тонн мара яц. Дlадахача шера ду юкъа ехкачунца нийсйича из 498 килограмм дукхагIа я.

ХIанзле тIехкоачашлой нарарча шера дарах духх дохкара план а. 24 октябрь хьатIаотташ из дIаденнад 105 тонн, шера планагIа дохка доагIар 100 тонн долаш.

Шурех духх плана совгIа дакъа а пачхахьлхенга дохка а аьттух баьннаб хьайбан леладерий балха юкъе бригадин подряд кхъеташ йоладарг, шоай доакъара база тIоагIIьрах, зооветеринарни гIуламан эргадохкам тоадара колхоз правлене, партийни профсоюзни организацена цIенхаттта йоакхо ешхарах.

Кагий доахан чу а отгадь лаьрхIа кхоабан барг1 дезалий звено я. Царна юкъе яьржача социалистически яхье къаьстта къаьсттена, оьсаре лакха йолаш болх бу Катаев Iаьлийн Газнева Маликайн звеноша. ХIара бекаца дийахьи буси 750 грамм дозал IотIадеттадолийт шар, планагIа хIа доагIар 500 грамм долаш.

Доккхий толамаш доах бригадин подрядгIа къаьхегача доярнаша а. Шиъ группера доахангара дIабахача кIе бетта эргара дуккхагIа Абдулхамида Тумшнас. Пачхахьлхенга яккха йоагIар 42 тонн йолаш 57 тонн шура яьккхай хьинар долча колхозхочу, хIаьта 46 —47 тоннага дIанхоачаш шура яьккхай шоай гIуппашкарча доахангара Багаева Зарани, Эльмурзаева Умакулсумен. Ц1 къаь доярка хIинаьле тIехкоачашлой кIарарча шерара шоай плаваш а тIаьийа социалистически деккхаран а.

Хьайбаьтта шоай хан-хIинкъаь иекусственни осеменена ю. Зооветеринарни бокъонаша йа ма деххара специалисташа из гIуламе леладераш дукхагIа дукхагIа да унх шера фермс хIоранна Iаьсий а. Ийс бетта хIара йаьш Iатта тIехьара 76 Iаса хьажкоастолаш пар.

Кхоачам хиллаш тайп - тайпара доакъар а кийчаь Iа лаккхара чусоцщаьш колхозхоша шоай довхан. Тешнаме кхаьхьар дика доаш уж Iаькгара а доахаш дIако йодача хана яхь тIа шурех дулхи алсамдакхара.

Деша дай бац

Пачхахьлхенга шура дIалаьра план кхоачашьяш ду Грозненски района «Молочный» совхоза хьайбан леладераша. Ийс бетта планагIа йохка йоагIар 2240 тонн йолаш дIаеннар 2090 тонн мара яц. Дlадахача шера ду юкъа ехкачунца нийсйича из 204 тонн кIезигагIа я.

Соахка ийс бетта хIара кхоабача Iаттагара яьккхар 1762 килограмм хинналле ду юкъа уж шера яьккхар 1598 килограмм мара яц.

Шура кIезигагIа тел доахан дика хьокхаш па хиларах. Дlадахача шера аьхи кхоачам хиллаш гIоьжеи мошеи доакъар кийчде аьттух ца балорах из па тоъаш Iай чIоагIа хало леланьй совхоза хьайбан леладераша. Цул совгIа ма боагIара пайда ийдабан цар уж шера кхаьжа хьалхкедьа мошаа доакъарах я.

Коеначца хьехкан бабцан фермашка хьатIа а кхухьан кхаьбадан доахан. Кхан тIа а лехнан доакъалъд уж. Хьаьта пар когаш а тIабетташ духа бабцан йоаьй.

Цул совгIа, шурийна пайдана доацш шоан дIадьхьа доахана когаметта дика дараш дIвоттадара а йоахо яьш совхоза кулгалхоша. Соахка фермашка хиннарша нийсйича ух шера 117 етт кIезигагIа а ба.

* * *

Пачхахьлхенга шура йохкара ййс бетта план кхоачашьяш ду района 1 Мая цIеparla. ха колхоза хьайбан леладераша а. План 2080 тонн йолаш дIаеннар 1913 тонн мара яц. Дlадахача шера ехка хинначунца нийсйича из 165 тонн кIезигагIа я. Духха хIама ца эшаш иззал я ух шера дIа дIа ца луш тIайьсар а.

План кхоачаш ца яр керттера бахьан ма хьайбашта лерттIа доза ца дар. Соахка ййс бетта хIара кхоабача Iаттагара 1939 килограмм яьккхайле ух шера ду юкъа яьккхар 1741 килограмм мара яц. Кхьчча бесса аьа, 10 процент совгIа шура кIезигагIа йоаккх цига.

Специалистана яхаччох из хIама нийсденнад духьхашха дехкача шинарех духха шура лу доахан хьехийтта. Ц1 дезь бIаь Iатта тIехьара 76 Iаса хьажкоастолаш пар.

Кхоачам хиллаш тайп - тайпара доакъар а кийчаь Iа лаккхара чусоцщаьш колхозхоша шоай довхан. Тешнаме кхаьхьар дика доаш уж Iаькгара а доахаш дIако йодача хана яхь тIа шурех дулхи алсамдакхара.

Промышленни геофизика лаьрххIа йолча технологически бюро духха ба йIаьхий къахьегама опыт йола балха тIа дIан хьокхам тела радиоаппаратура монтажникаш.

Царех ба Алимова Галинен Павлова Людмилан. Хlара дийнахь шоай балха нормаш 10 — 15 процент тIехкоачашлю пар.

Шийталагlча пятилетка шин шера задани сийлахьа Октября 70 шу дузача цIейпа кхоачашьяра инициатива дIахьалъраш а Алимован Павлован ба.

ЧIоагIа маьнарлон, хьинари, говзалн эшаш болх ба радиоаппаратура монтажний бар. Цхьаьнакха хьоозан боацап, лакхе говзал хиларах тарра бу цар из.

СУРТ тIа: Г. Алимовах Л. Павловах.

С. АЛИХАНОВА сурт.

ХьажкIаш чуийца баьннаб

Йдатеп фунен лаьрхIа ух шера шоай хьалхнехь хьажкIаш доацача кхоа чуийцай «Назарновский» совхоза механизатораша.

Нидутриальни методах дIа а йийца, минеральни удобренеи гербицидеи ма мотта пайда а эцаш, агротехнически бокъонаша дIа ма деххара уж хьалхелрца дузаденна балхаш шоай канна-хьа чакхдахьад. Цудухьа чIоагIа йокъал лаьттаяле а хиш дехкаш доаначца кхаьжа планагIа хила боагIачул дуккагIа хьувхинай хьажкIаш.

Кьалъстта бокхка толам бабкхаб фуна лаьрхIа ВИР-42 яха хьажкIаш хьалкхельча звеньевойца Дзауров Жабраьилен Мупольгов Бембулатен. Дзаурова звенос 320 гектарах хIарне тIара 18.5 центнер хьажкIаш яьхай, планагIа яха йоагIараш 12 центнер йолаш. Хьаьта 180 гектара тIа шоай хьалхкхельх-ца а йоакхаш чуийцай Мупольгова звенос а.

Совхозо хIанзле пачхахьлхенга дIаеннай 3635 тонн хьажкIаш. Дукха хIама та эшаш уж ерригаш дIаера лакха мощнеи йолаш а ба. Дакъа а сортагIа а я. Царех 2015 тонн эттара хьалхарча ноагIара я йолаш ВИР-42 яхара я, хIаьта 1000 тонн — «Одесская-10».

Фуна лаьрхIа дIатучаенача маьхе йолча хьажкIех пачхахьлхенго дуккха а хьа хьалаш совхоза. Ц1 гIуламех хIарале тIара 15 центнер а йоакхаш чуийцай Мупольгова звенос а.

ТОЛАМАША ХЬИНАР АЙДУ

Декхарех дика доархIабеп хьабоагIа ух шера «Ассинский» совхоза хьайбан леладераш. Хьалд шийтта дIа хьалха кхоачашйир паччахьлхенга шура дIалаьра ййс бетта йлаш. Балха тешнаш кхы лоу ца еш кхаьжет хIанз. Iаттара дахара доахан чусоцадаьчул тIехьагIа а Дийнахь буси хIара кхоабача Iаттагара 8.3 килограмм шура йоакхо, с соахка ух хана хинначул 1.2 килограмм дуккагIа. Шу доладелча деш цIебакхача нийсйича йиттаьн дийнахь хIара кхоабача Iаттагара яьккхар 2540 килограмм я. е йIадахача шера цу юкъа хинначул 278 килограмм дуккагIа.

Иштта хьаьнала кхаьхьега тоошта малагIча тарончаш новкъосташ ду дувл цу совхоза шурий ферма заведующе ТАБУРКАЕВ Шаман Хатуевича.

«Шура Iатта метта тIа ян», олаш да. Цу тайпара, эттара хьалха доахан кхабарах тийша я пар дуц йола шура. Из бахьан долаш хьайбан доавзарапна Iалапдеп болх карашта карагIдувлачунга хьежжа хул оаха хьадер а. Хьаьта уж шера пар беча балха геттара раьза а да тхо. Хlанз а моша доанъар кхухь цар ферме.

Болх коллективни подрядгIа йIаьIIехьбаьккхачул тIехьагIа, деррита эргадальна хувпаделар Гаджаборшев Исраила кулгалдеча доаньар Iалашдеча механизированни отряде. Шоаш эпаргдола алапи тIехьхара хьахургдочух тийша долга, шоай болх кхьа-чар бергбоашлга кхета а деш хьадер сихагIа, дикагIа де бахьар нах.

Дукккача шерашка тIаюьда люцерна яха бух я цар доакъара кхеап. Агротехни-ко да ма деххара цунна шиг хаштаьча минеральн удобренеш товсарах, уж диллараx тийша ба цун духьхашха а шоалагIа а дIако чуэнарг-бола хьунгьам. Из хоьш цIьаза кхьыстгед бийсан а кхай тIара дIа ца болхаш кхьаьлийар ца отрядерча Яхьиев Идриса, Мехтиев Ахьмада, Четверяков Михаила, механизатораша Карандалова Татьяна, Попов Виктора, Вуяиев Василе, кхьчар, индерча боарамагIа ца-на Iобае гIерташ. Царех цхьабоагар кулл-нара тIахе-наш, вожкар догIан хьисане ший детгача агрегаташа болх бир хий дуллаш Цудухьа соахха кхоаза мара хьехха хиннаеле, ух шера дика-аза чуийцай люцерна. Мо-шача доахара хьанха йиш йолаш дегIаенай хIанз а.

Люцерна ихай тIара пла-нал совгIа е болаш 540 тонн йоа яьккхай Н. Гадаборшева ший новкъосташа. Из я соахна Iалапъьь хинначул шоозза дукхагIа.

Долгах дикача Iа. Пол ца тоъаш, хIаьта цхьан кIоага-ну елла кхо бIаь тонн гарга сезаж йохкаенна, кхычарга-ра доаньар дехаш дела дий-зар. Ийду из а дика хилад-цар. Цудухьа планал дукха-ца хилар шура яккхарга дIа-дехар. Хlьта уж шера дика-ча тайпара да. Тхоьй хьай-бан толаме Iангара даха а, эшаш моттиг хилча кхычарга дохке а да. Тхо. хьайбан ле-ладерца, геттара раьза да-лаш кхы цхьа хIама а да. Кийч мел даь доаньар цхьоа-лагIа а классах да.

Лоацца альча, тIатеIIа а бе башха доапап а болх бе-чарна цхьатарра ахча телача хана санна а доацап, дика-не цунна карагIдьяначунга хьежжа кхаьхьегама мах бе бабуча гIулакх дикагIа оагIорахьа тоаделар. Тхо а цу наьхьа тIа дальнад. Болх коллективни подрядгIа йIаьIIехьбаьккхаб оаха. Ферма совето итог ю хIаране дечоа Цудухьа прини-каларгIа тха коллективнага. дьяьнад. Дика кхъьсйагчо шортта ахча йийду. Межъа болчара. Бакъда, уж мор-гаш бан тха хIанз. Коллекти-во а лоьрбапар. Хlана аьлча, йоагIачул совгIа йьккха-чарах хIанзара дика хьо-кхаделла а йолаш ВИР-42 яха-ра, хIаьта 1000 тонн — «Одесская-10».

Фуна лаьрхIа дIатучаенача маьхе йолча хьажкIех пач-чахьлхенго дуккха а хьа-жалаш совхоза. Ц1 гIу-ламех хIарале тIара 15 цент-нер а йоакхаш чуийцай Му-цольгова звенос а.

С. СУРХОЕВ.

КОЛЛЕКТИВА НИЗ

«Бамутский» совхоз дуккха а доакъоех латта боа-хам ба. Ухьзза хьедну бабца-даарашн сомн, йоаьих шурех дуккха. Хlаьта а совхоза экономика кIоагIьрах керт-терча дакъе сомеи бабцадаа-рийн бешамаша луча хьув-тьамех тийша да. Ухх шера 54000 центнер бабцадаараш 30500 тонн сомн паччахьл-хенга болжа деххарийла яр дуккха. Хlаьта ца совхоза экономика кIоагIьрах керт-терча дакъе сомеи бабцадаа-рийн бешамаша луча хьув-тьамех тийша да. Ухх шера 54000 центнер бабцадаараш 30500 тонн сомн паччахьл-хенга болжа деххарийла яр дуккха. Хlаьта ца совхоза экономика кIоагIьрах керт-терча дакъе сомеи бабцадаа-рийн бешамаша луча хьув-тьамех тийша да.

— Хаоттамо дуккха нов-къарле ййр тхона, — йоаг совхоза директора Мальгин Сулейма. — Ахьана йокъал Iаттарах иттех гектар нар-саш ййра. Бабцадаарий план кхоачаш ца яр кхераш дар тхо. Бакъда, наха шоай низ дIакхочар дир хьалхседьар дов да ца дайтара, хаоттам во хиларах дуьзаьлъятта халонаш эшаш карагIдьлъар. Къаьстта белгалъяьнка безам ба са Мержоева Лидас кулгалду №-5 йола бригада.

Хоьш да Ачхой-Мартанов-ски района дуккхача боахама-маша ух шера планагIа йоагIарех аханн а нарсан гуьлъь йоаннлга. Бакъда, Л. Мержоевас кулгалдеча бригадо задани 320 центнер йолаш потребительна. 320 центнер нарсан дIалъхьйта вIашIехьдьалар. Толам бан-кха аьттух бабцар ухьзза хIа-ра гIолдаьна пахьадаьн дер-тIа доал хиннадаь. бабцадаа-раш ханнаьха чуэна, царна сортировка е а карагIдалдарех.

Хо гектар дIалоьш бригаде томаташа. Нонъал а латташ тIоадал ца хиларех помидо-раш ханал хьалха кхача бо-лаьар, уьлда деза доаьал а па дахьаш. Дукха хьоцар Iода-хийта дийзар бабцадаараш леладерий паччахьл а к е е н лаьн кхоачашьяра. Бригаде дисциплинен порядокн тIоагIа хиларал совгIа гIулакха новкъостал дир бригадир ше грамотен агроном хилар а. Ухх шера цу юртабоахама ин-ститут чакхъьлъяьккхар Л Мер-жоевас. Хlаьта шигача по ййца эпанеш наьхьалар коллектин-на эстра халагIча хьаьа.

Геттара а дика хилар ухха-за ухх шера сом. План 4000 тонн йолаш потребителашка 4100 тонн сом Дабкъийтар пхелагIча бригадас. Хlанз коллектив тIехьагIа хьабоал-лаш бола кхораш чуэнаш йоьалл, цунах планал тIех доуна продукци хургьл.

— Шеко йоацап, таха-нарча хана юкъарча звено кулгалхочох дукха тайпа да, — яхьа дуьл С. Мутушева. — ханнаьха тIаийца решеин, наьха балха безам тIабахийта хар, кулгалхо ше дикачун тIабахийта. Со шеналл цо из тешшаме кхоачашдергIилараш.

Иштта, Л. Мержоевайх кулгалхо тIахьлара донкха дакъа доал бригада тIаьлъа болчча болхлой Мичуканва Розай. Курканва Жожьхарата Касумова. Патай Эльдерха-нова Айзана. Шоай тIулаьк доагIара доваьин тIаделлара моллагIа а тIама цIена кхоач-чашдеин хиларал совгIа, уж дика хьехамчаш а хинна дIа-йитар бригадирца. Цар яьк-кьостлача тхьахилар Л. Мер-жоевайх тIехдика специалист а тьаьжьал дола кулгалхо а.

1986 шера 26 октябре № 128 Салсановски хоржа-мий округе гIолла дIаьаьнна-чоь когаметта Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат харжара дола хор-жамаш хиндр. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутатгIа харжар Бибулатов Хусейн Гезнихаджиевич — КПСС Ножай-Юртовски РК хьалхара секретарь.

КАРАГIДАЬННАРАШИ ДИНЗА ДИСАРАШИ

Ухх шера Iангара да-хара чусоцадаьл тха района колхозошкен совхозашкен. 8415 бежан, жа —44 зкар, говраш — 1190, хьанхарч— 28 зкар, коа тIара оалхазара-ш — 225 зкар.

Карарча пятилетка хIара шера планагIа паччахьлл-хенна дIатела деза: дуьл 466 тонн, шура 16770 тонн, фуаш 2,5 миллион, тха бIаь тонн. Из юкъера лаьр-хIача да. Цунца цхьана, дI-яла ешш йола хьайбай про-дукци хIара шера тIаьхеташ хургьл. Хlаьта из гIулакх хIара хьайбагара йоахкора продукци алсамьяккхара чотагIа мара кхоачашне йиш йолаш хургдаь. Ший аргIа-гIа, хьайбай продукци дегIа-йолалецга доаньара база тIоагIьрах тийша хургда. Унх шера Iангара доаннкхача юкъа хIара хьайбана 27 доа-къара единица тIехьатIаш дар Iалапце лаьрхIа дар район. Цхьабаьнга, дага-льяттар кхоачашце карагI-дарггдан. Эттара дукхагIа 13,6 доакъара единица ма-ра Iалашъюлургьян. Цудухьа из из кхоачамбоанарг йоакх-кача хьайбай продуцнена Iатгьаргдоацап Iан замала-хьа болх бен хилийта еза район мел йола доакъара цехашп. ДикагIа дуэргдолаш кийч а деш тела доза хьай-башта доакъар, къьстта а ча. Хlаьта из уж шера пла-нал а дукхагIа Iалашъавл район. Цхьабаьнга, цунах бизза пайда оца цхьадолча боахамашта ух Iай карагI-доале тамаш а.

ВIашагI а эдеп цхьаша хьаьна хIамаш а еттап доа-къар нийчдера цехаш хьаьй-яр 1982 шу чанхдоалап XX, XIX партсъездий, Ленина, Кирова цIерагIча, ишшта «Путь к коммунизму» жалка колхозашкен. Уж хьаьра 720 эзар сом совгIа Iадахийтар цу боахамаша. Цхьабаьнга, хIанз царна цхьаккха а пай-на из бен дагт. Дайнад уж хьаьра Iадахийта ачча. Болх ца бен Iатташ хилар-раш совгIа, дукха мах бола сотхалаш лечкъаьлъ парта-гера. Хlаьта тамаш а яц. Царга хьожаргболаш. доал дергдолаш оттавлъ цхьаккха сар ваш. Да воацап, йоаь-йбенташ я уж. Хьаьча деиз дукха кулгалхой а хув-табенна ду боахамашна. Цудухьа из ла йийц йоаца кхоачамбоанар пийсалайтара-рах хIанзара бараш цхьаьна хиннараш бехке бен багIа, гIулакх тоадара цхьаькха тIамех а из деш. Уж меттара хьоабе а беза.

Лаккхе йийцарел цоагIа, болх хьабе кийча йолаш кхы а 15 доакъар кийчду цехи баьца витаминни хьоар доак-ха, трактролаш ю агротехни-ка шоллагIча шурий ферме еллача силосах 1626 тонн кхоалагIча классах мара хи-ланлъэр, хIаьта 985 тонн — цхьаьна а классах дIатоха йиш йоацап во.

КхоалагIча классах мара хиланзар «Путь к комму-низму» колхоза шоллагIча ферме елла 1670 тонн си-лос. XIX партсъезда цIерагIа-на колхоза пхеларча бригаде кийчъь 507 тонн сенаж.

Дlатоха хий доацап ца хьоьхаш люцерна бинтар цхьа Кирова цIерагIе колхозан хьехархошца бригаде. Из ба-хьан долаш хIалакIйр цига 33 гектара тIа дIайийна хиннна доакъара сверлаш а.

Духхагlолча боахамаш-на тIано а тIехь хьайбин-латтачара таьлна кхашка Iа-лашдьяча лут доакъар, тIаннха гурахьа, Iай халю хьег йоачано дохдаьча нах-къосташ гIолла из фермаш-ка хьатIанхъуьш. Цудухьа планал дуккха духха-гIа хул хьайбай продукци яккхарга дIадолар. Уж кхоачамбоана-раш ма хулла сихагIа дIадаь-ча деза.

М. УГУРЧИЕВ,
Сунженски района агропрома доакъар Iалашдара вола агроном.

Задани — ханал хьалха

Дикача толамашца накъа йола Октября цIейпа «Малгобекнефть» межхдьаттен газ йоаккхача управлене В. Левшина кулгалду бригаде. Уж ценошна рапорт дена-над шар тIаийца доккхий со-циалистически деккхараш хоачамашдараш — толаме цент лакхделар наьха алапи, цар къахьегамдара безам сорбалъяр.

Яьхь ъьаллалатт оператораш Богатырев Мурса, Сар-кисянц Ефим, Широкра Александр, Палух Лидия, кхыбараш.

ХОАМ

АССР Лакхехьарча Совета депутат харжара дола хор-жамаш хиндр. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутатгIа харжар Бибулатов Хусейн Гезнихаджиевич — КПСС Ножай-Юртовски РК хьалхара секретарь.

Соцкультбыта объекташ хьалъяра—цахаддаш терко

ГІУЛАКХАШ ЛЕДАРА ЛЕЛ

Хіара республика, области, города, юрта, производственны предприяте соцкультбыта объекташ хьалъяра йоккхий программаш я. Я иэ тайпара программа Назаран районе а. Мишта кхоачашъеш я иэ? Тхьехьара шерашка йоккхаг1оаган хувцаенна Назаран.

Къулбаседа Кавказе шо мэр кхыйоаца больница, городской оперативны штаб, кхыйола соцкультбыта объекташ я.

Цу даккхе вай йийача, йоккхача а бежнтохамечча программа юкъеъча, уьк шера хьалъе еаш а. ЦІ.Ола еаш а йола дукха объекташ йисаЙ хьал ца еши йа цаболаш. Йолалъа цхьайолча объекташ хьал дика дац. Болаш ма хиллара, кий кьяка мара да «ПаводгІаргвоначаш да царех цхьаъриЙ хьал. Масала, Энажкъонгий — Юрта Дйдолладьяд культура ЦІа хьалдара балхаш. Из да 200 саэта лаьрхіа. Цун сметни мах —278 заэр сом. Заказчин — агропрома дирекци, генподрядчик ший Назрановски МПМК. Из денхарийла яр уьк шера 150 заэр сома мехьа балхаш де. Хіаьта 9 бетта дьяча балхий мах 14,4 заэр сом мара бац. Кхьметтеэ фундамент дайоллара эшаш дола лаьттанара балхаш а дьяьяьнадап. Сурхо-тіа де дезача культура ЦІен балхаш кхьметтел ДІа а долладьяш. Сметно - проектни документаци а кийчьяьч ухъаза. Хьалде деза моттиг а кьоостаьяй. Баьгьа, балхаш ДІа-м долладьяьд.

Ухъяза белгалдакхка дезаш цьа хІама да. Эгтара кьалъяГчеи дарегІеи проектех де Чеч уьк культура кхувриаш агропром. Масала, 10 эзар саг вахаш юрт я Энажкъонгий ар. Хьаьта маЛагІа культура ЦІа деш я цига агропром? Лакхе вай ма ллара 200 моттиг йола клуб. Хіаьта парте а правительства а дйдехаш Хьара юрта бІарчча культурно-спортивни комплексаш хилийтар. Ца боалаш, дьяд алийтара духьа лелаДеш дола ГІулакхаш да агропрома культхозина леладер.

Дошлаьяьй - Юрта хьалъеш я 1988 шера яь яьяьха ДІаяьа еаш йола, оператив мах 443 эзар сом бола 320 дешархочоа лаьрхіа йола пиозза вІаштІерань школа. Уьк шера ухъаза дьяр фуд? Лоадама хІама дац. Уьк шера ухъаза дІабахаяча 9 бетта баь бола 9,4 эзар сома мехьаъаш, тротуараш, тоадара балхаш. Районерча кхъьхьгамхой уж хьашташ кхочандара ГІулакхаш а дика латташ района.

— Сурхотіа уьк шера пачка газ чуюлаш 53 эзар сома мехьа балхаш де дезаш дар тхо, — йоаз ДІахо Газдиев Ахьмада. — Цхьанна организацена ихочачашъе аьяна из план тІа ца УГоагІгІа яр бахьана йолаш, кхочаш да еш йисаЙ. ЦхьаЙолча юрташка кий чуДилла тхона хьажийца 91 эзар сом да. Хьаьтосабсо балхаш дьяд 51 эзар сома маьха. ХІанз уж балхаш а сеца латтт турбаш йоацаш. ЦІ.ыделкьоН г-й Юрта, Наьсар - Кертеч чуйІа еаш я газ. Іальмате эсала лел из ГІулакх а.

Кхы дикагІа хьал дац Наьсарен районе буьзам тоабара а. 1985 шера ЦІала еаш яр районе буьзама уьлаэдани. ХІанз а ши этаж маэа яьяьнаниЙ. Из бахьан йолаш дукха яьх бус телефоваш йоацаш. Цхьа юрт ди районе вай хано ДІадехкача тайпара почта йолаш. Иштта лиЙнаш дарегІей-те гІулакх? Телефонни буьзам боацаш дукха юрташ я. Почта чухинна ЧІа а хьарца бисаб ІаьлиЙ - Юрта баха наьЛаьш - Юрта баха наьЛаьш пиозза йол

Нохч-ГІалІайчен халкъа поэт Яндиев Жамалда вай 70 шу дузаш

«ХЬО ДЕТТАЛЕ, СА ДОГ, ДЕТТАЛЕ...»

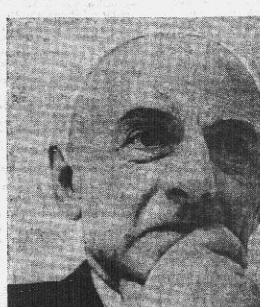

ДоттагІий оазаш

ЧАХКИЕВ Саіид.

ПОЭТА ИЛЛИ

Атта дац Яндиев Жамалда санна волча поэзе мастерах дувца: 40 шу бІаьха хинначча цун хьоллама наькъа тематически диапазон таптайпаза хинвай. Хьаьта меІ тайп-тайпара чулоацам болаш цун лирика яле а, из кхетаре хала а дац, хІана аьлча вахарах, цхьа мехках, вай замах лаьца цо дувцар вайна массанена дег чу дужаш а, чІоагІа вай чІогІаш а хиларца.

Поэт вахча а хьалхахІинча, а лоаман чІожера хоза баь чІегилг санна вай безам чІаоза- ш цун лирика. Фальгашна а легІандашца а дувцача Іарамхе цкъа хиннаго, цига лоаман довкъашка гІолла доахка малхара наІшамаш бІаргадайначо, къаьнарча замалаьха балъаьта ГІалгІай гІалаш йовзачо, цун хеза бовзача фуьхача эрсий поэтаца хестадаь лоаманаш, царна гІаІоллаа цела аьрсеш цкъа айначу, дика кхетадергда мичахьара, мишта хьахинай Яндиев Жамалдий поэзи, цо дикагІа кхтаьрьта цун кІоарга философски маІан дола романтически лирика. Цун поэзе санаш я ячонах- чул, дега дика а цІенаш я, турва, вахара хоаме хестеви йола оаз. Массада а цІенача дегаца а уйлаяьа а.

1936 шера арадалъяча шиъ эгІара хьалхарча «Со иллена» ялача сборникгара дено, тІехьхьарча шиъ вахара денга кхачалъа шиъ кхоллама цо доахкаш хиннар а, цо цунгара ДІадехаш баннар а, массада а цІена дог долаш саг а тешам? гражданин а хиар. Тешаме а дог цІена а хиар — из цо массада а керттера лоарХІаш хинна хІама да.

ВІаьшерашка денз хьабогІаш бола дунен бала, гІалгІа поэта дегІа юкъъ гІолла чахХІоьл ъьннад цхьанне. Моллагічох дальца а поэто яздой а — хьамсарча лоамех. Октябро чекхъа шиъ хьалхьа вахарах, ВиІийчарча безамех, дунен тІа латтача хьалех — поэта массада а юрадоагІа айъь тема дикагІа а кІоарггаІа а йоашхаш дола, кхыча поэтий чарна тарадоаца безамзрча дешай басараш. Поэта

Ницта боккъонца йола поэт а вова, литературе по бьаьхача- эгара хьалхарча гІах.

ТІом хьалехьа хьалхагІа хиннача лозеда шоай вахар дийнача катиркхита чІогІа безабешабар Яндиев Жамалдий поэтически кхоллам. Цу хана, тІом хьалехьа, из вовзаш вола поэт вовча хана. ХІаьта со ялде воладуча хана, са а нийсъаьлар цунгара гІо эшаш йола моттиг.

ХІара лдархочоа беза ба шиъ хьехкамчаш. Ницта деза да СССР лдарггой Союзе хьо дІайина дт а. Из ди са Яндиев Жамалдийнаь дувзаденна да: цун рекомендацеч 1943 шера со дІайийар иу Союз.

Яндиев Жамалдас дог хьоасташ бола наь дуккха дукхагІа ба — царна юкъъболх цун стихаш ГІайнарга а хІанзчул тІехьагІа ешарг мел вар а. Царна хетадаь яьхад поэта «цун праза а балан а дуй мкера ба со». Вахар деза, из доарХІаш хинна поэт.

Шиъ «Вахар» яхача стихотворене тІа из йоах:

Сайна хьо дета чура
дезанда
Со дунен чу венав оатто,
хало ла.
Іа сс ираззаца йоагІа
ховинда,
Хьа доагІар, додар
шьарра ха.

Тийнабалхад дІа мел
йийнхар,
Деррига деннад Іа сона:
ираз, гІулакх, сий,
Сийдолча заманхара
са вахар!
Со мутІахьа ва хьона,
дега чу мел ихетна шиъ.
Цундухьа, хоЙ хьона,
са вахар!
Хьо сона дег чура
дезалга.
Дь ма ваттІа цумІ
Ма ираз дар дуне мел
латт хьоца вахалга.

Вахар поэта пана а йинна а яр. Бакъда, поэт пІаьнгча а, баргал теха гойо санна, вахара тІехьа лийнинеш. Цийг нилена наьха дегаш хьасташ лийнинеш ма.

Цхьан йонкча йовцача стаТьыр. Іалъьмате хада да Яндиев Жамалдий сага а тоха а дикача оагІонТа лаьца вахара тІехьа лийнинеш. Цийг нилена наьха дегаш хьасташ лийнинеш ма.

Цхьан йонкча йовцача стаТьыр. Іалъьмате хІоагІа дог ловдаш йола, трагически дирзямех хьаздина дешаш да цун дехраш. Іалъьмате докхха хььккъел хила деза ницта кІоарга обрашш низ болиш, ницта эмоционални вІаштІехьлъача хача дешаница, массеех муГІ мара бовцача стихотворенеца цхьа лазарш, цийг безам, цийг сатем бовІабоь, вахара кІоьга т уйлаш янна, вайна йовзийта.

Нагахьа санна Яндиев Жамалдас духхьал из цхьа стихотворени мара язъьл ешаре а, со теш, тІаккха а Нохч-ГІалгІай поэзе эгтара хьалхарча мутІарашка даттаргьяр цун цІи. Бакъда, вай нрасш цунна ккы а дукха я кхы а дикагІа йола стиХаш. Бокъьаддар аьлча, из ва цкъа санна цІенача поэзе поэт. Дерриге цун цІий вахар а дар поэзи санна цІена.

...ТІехьхьарча шеранна Яндиев Жамалдас кІезига яздора. Геттара - кІезига. ЯлагІар стихаш. Сона хов, цун на из мед чІоагІа хала дар. Бакъда, цу гІулакхех корзагІьавина цо шийна низ а бацар. Доккхача аланера поэт вар из. Яндиев Жамалдина ховрга стихаш хьае йийг йоацилгга. Стихаш — из сагоДаьккха са. стихаш — из ца даьккха са. стихаш — из ца воалаш бІаргех даьлна ший, уж сино кхелла, дега чура аралъьна хила еза. Цунах «вдохновение» оаш. Цунга хьежаш вар из. Массада санна. Бакъда, цунна дагохиннар ІоажалО доХадир. Из ІоажалО массада а хинйл хьалха йоагІа. Іоажал пІаьнга хиннаьа с хила йина а яа бакъ.

Поэт ДІавьяьна вале а, вайца дисад поэзи яха Іалъьмате хоздадар. Яндиев Жамалдас хьаьхелла Іалъьмате хьедадар. Бокъьонца волча поэто ехеллар.

ШАНХИЕВ Ілдвади, поэт.

ВИЗЗА ПОЭТ ВАР

Ма варра Яндиев Жамалда сона вайзар цхьан стихотворенех. Цунах хилар сона, цу поэтически кхоллама чІега хьабелларг дола дІоаГІа, цун доккхача а камьрша- ча а таланта бустам.

Сона хІама дика лагадаГІан мичча, мишта сайга из стихотворени кхьаьгар а. Бакъда, цу хаьа цо са дег су хьоьаь хІамсарга уйлаш ГІанга а тІехьа са дег чу ихсеташ, из гІоздоахаш. Из яр Яндиев Жамалдий «Шн тІаьхьа» яха стихотворени, Бр я из:

Сзкасенчча морхашкар
ДогІан тІадамаш легаш
сапна,
Цун доккхийча
ДІаргашкар
Лийгар тІадамаш,
дездениа.
Уж лаьтта ца легийта
велар со.
Кованаш духьал хІеккар аз,
Са кулгаш, са дог
доагадь,
Іаьржача лаьтта лийгар
уж.

Бокъьаддар аьлча, Іалъьмате тІоагІа дог ловдаш йола, трагически дирзямех хьаздина дешаш да цун дехраш. Іалъьмате докхха хььккъел хила деза ницта кІоарга обрашш низ болиш, ницта эмоционални вІаштІехьлъача хача дешаница, массеех муГІ мара бовцача стихотворенеца цхьа лазарш, цийг безам, цийг сатем бовІабоь, вахара кІоьга т уйлаш янна, вайна йовзийта.

ТІОА СОГАШ САННА...

Цаі вах шийна, ший дезадиа. Вохк вах мехка, халхъа. ХьалхаІврвар дар йовцаш дІаБов. Вохк тІехьенашца дукхаха шерашка вха вус, адаманта ший йІовхал лоаттасеш, иноЙла деза, тешаме хила, вахар хозде. Дахье зенах-зуламах лорае уж тІахьехаш. Ницта вар Нохч-ГІалгІайчен халхъа вохкха поэт Яндиев Жамалда. Из вьхьар нах бесаш, царна вебаш. Цун дар докхха, цІена, цІанга а. Сатем бовцаш дог. ТІоа согаш санна оалар по дош. Маьлха зІанарашт санна нъьаьа а цІена а яр цун уйлаш, цІанга а кІоьга т уйлаш, йоацилгга. тишлургйоашап, дакъьадар фуд ца хоош. Хьдданза духбуьла лоаман хьаст санна беркате я цо вайна а тІехь тІьхуунг баранна а йкта поэтически гана. Из ший тайпара я: ийже кхаьча бІьастий мо хоза, кхычарга тувлаг йийз йоацаш, поэта

Дахье ешаш дунен чу вха. Хьо детталс, са дог, детталс,

Безама илли дега чу мел кхехк,

Наьна лоаман кхайкадеш детталс,

Сох замо боаккхаргбоацаи бехк.

Баркал хьона, · вахар!

Цкъаза іа со мерза хьийстас,

Цкъаза іа са бІаргашка морхош
лоаттаьяй.

Іа мел дьйчоа со мутІахь хинна хьона,

Цудухьа дега тІера баркал хьона,

Ва са сийдола, са мьрша вахар.

Дуне цаІ мара дац хьона

Шоллагіча вахара сатуьсаш,
Хьайна хало ма е.
Ца дайнар, ца довзар
дувцаш
Сайсам а ма бе.
Вахар цаІ мара дац хьона!

Тіехьаье йолаш тьайна, сона

Балхаца бовза дунен чам,
Хье волаш техан кьона
Бе хозача вахара хам.
Дуне цаІ мара дац хьона!

ЯНДИЕВ ЖАМАЛДИЙ ПОЭЗЕЦАРА МУГІАРАШ

Хьо ловза, са илли

Хьо ловза, са илли, хьо
дека, са илли,
Хьо дунен тІа гІолла
сийрдадьлле лела.
Форда тІера из хоза
оалхазар хиле,
Хьо техан гІоздьле ловза,
дела!

Хьо долле, са илли,
моанкра хоаца хинна,
Дунен да лелача йоккъача
Кремле,
Хьо лела, са илли, хьо
дека, са илли.
Гіозача наьха дега гІоз ва
хиле.
Хьо долле, са илли, дунен
баьчча волча,
Ала цунга тхо сошорта
даьилга,
Цу дехчан нохарца се
дахье яьллача
Накха бухьоьу аьшка
ден боаллилга.
Ала, шьарча ора бІарг ца
хоачаш,
Тха дошо дІьяха ихош
лепаш дадилга,
Іаьржача дин тІа, гоза
из лехеш,
Кьоначе со дахьен йоІ
ягІилга.
Керарча бала бІьасти шен
санна,
Со дахьен лешадь бІарг ш,
Техан седкий мо
сийрдедьяьна,
Цо деккача нразага
хьежилга.

Ала цунга, нагахьа
вовстагІчо
Ший цІийг диэе кулг
тІадахъе,
Курача гІалгІай болата
шапташ,
Оаха цер цІийца
пувчоргйолга.
Са илли, малх хьежаш ца
хиче,
Вьасти хоза зиэа
датТіергдашо,
Ленина дошоча мехка хьо
ца хиче,
Хьо техан ишта
дакаргдаьдар,
Хьо лова, са илли, хьо
дека, са илли.
Хьо дунен тІа гІолла
сийрдадьлле лела,
Форда тІера из хоза
оалхазар хиле,
Хьо гІоздьле техан ноаза,
дела!

* * *

Хіара дош дега чу
дуккардолаш
Стих-м дега цІийца язъе
ез,
Тіакхха наха а хьона
баркал аргда,
Коча илли лоамашка
декадеш.

Новкъосташа оал...

Да ма хьайка цер,
шортта, сих ца луш,
Ма ловца язду іа
хьай нлеш,
Дьяхах яздича
дикагІ дацар уж,

Царех хулча
пайда уйла еш!
Новкъосташца кад
хьосторгба
Ахчанна камьрша хинне,
Е сесага бІарг
сийдола боаккхарга,
Майра цунна
кхераяхоадена.
Цхьан висена,
хозза уйла елахь,
Фу пайда баргба
ловацаца иллех!
Биц ца луш
бакъдар ваелахь,
Киса дьясса хилча
Фу ваьа хьо хьан царех?
Сона-м, новкъосташ,
пайдаеьх хет
Техан сатна, шоана,
тІехьанна
Оала дош ма хулла лоацаеш,
Поэта уйла
йІаьхах хиче,
Сих ца луш,
кІезигах язделш,
Дикагіа язде
се хьежача,
Сона-м, новкъосташ,
дикагІа хет.

Наьна бер

Хозий шоана,
адамаш!
Цімхардьяьле
гІар ма е.
Гуш мерза гІанаш
из наьна бер
тхьайса ма уллий.

Дунен ироз
вахара тІехьаьле
Шийца йола зІамига бер
дижа ма уллий.

Хозий, шоана,
сих ма ле.
Наьха ца безам,
адамий къезал
Из йовзаш дац, наьха бала,
ТІом, цІий, моастегІан а
Из дезаш дац.
Шортгагіа,
ьырдагІаьлча
гІар ма е.

Из цІена бора дог
гІийла делха ма де,

Хозий шоана, адамаш!

Хьо детталс

Хьо детталс, са дог,
детталс,
Безама илли дега чу
мел кхехк,
Наьна лоаман кхайкадеш,
детталс,
Сох замо
боаккхаргбоацаи бехк!
Со-м веневаеш цу ихуврча
хийна
Сайна дегІа из оатто лайна,
Техан бераша
фьыгаш дувца,
Е малхех ведда,
Ийне вагІа,
Е тІемах ведда,
сулъьаш даха,
Со-м венва хозале
мллешца ювца,

САГА БОКЪОНЕХ ДОЛА БАКЪДАР

Лоацца хоамаш

Англе шоай хьаптдар леладаря системма чанйбоакхкаІга хьалъокх Ольстере военно - политически тьІазар дсп хиларя сурта тешаа деш долча дотккъамашца. Ухъаза цььакхкъча хІама бехке воацца моллагІа саг тьа а лаьцне концентрационни лагере чуволл. Цул совгІа лоттьаеш эцача хана психически іоттьъам бара керда мегодаеш толхаш царех бІаьш боабабб.

Царех цкъа метод ужх бесса я: даьцачун керта тІе сердал чаях ца йоалла колпаш тІа а еле массеех дийнахьа дІа-ъьа а па ъьойташ ший а по йяташ уралоаттаву. Цу дерригне а цамогаш ву, сахкетамчура воаних, ханахи моттигехь гувлаяу. Цул тІехьаГІа тоташ ший а вуярраяу, гІетта йодача вертолета тІера чухоссаргна яхаш керам тІаувтта а беш корзаГІа воанкх.

— Цар сона ъа чІнрг тессар, тІаккха гІанда тІа ураоттавир, цул тІехьаГІа кугашта кІалхара гІанд дІадьакхар, со сахкетамчура а вьяна Іовсеар. — дуне, сервоярландца Птел Хэндса. — Сан нохчьоста — Джим Сиапликнан Фронк Макдоруэман къьяа Бейтта- ер. ТІаккха полице бІаргех хІама хьоарчаьн набахтех оагІон кхое массеех сахьата доаттабгир уж топан тохаргьа яхаш.

* * *

...Превале Доминик городской автобуса тІа шофер ва. Дезала сидцеча шийг дакъа кокъехкъъь доккхача дуйха квартирни цІаГІа консьержка йолча цун сесага Анне а. Цар хІамига кІаьш ва.

— ТІехьхьарча шеранна,— дувц Анне, — цхьанна дика а ахча тоаш тхоаа. ХІаьта цІен дьяГІа ІоажаІа эцаш оаз- ха. ТІадилла ййача холодильникагІа взносаш а хаза дІатела есача оттад. ХІара бухгт чанхболаш гучадоал тха дерриге алапи дьяраГІен, газагІен ДІаухилга. Этгара тІехьа тхоаш кино маца хиннад а диденнад. 40 фраи (8 сом) цын / билетагІа — из тхона духха ахча да. ХІанз маро балха шийца бутербродаш кхухь — столове даарах дуйха довккх. ХІанз налогаш дІалца ХІама доаапи дисад... Уж дІавила ахча мичахьара дахьарга ховш яц со.

ІрвазаГІа. Превале деша квартираГІа хІама телаш. Уж Анни консьержка хидарах цунна йоаГІача хьайтаяца гІалхарча помещене бах.

* * *

США эгтара чІоагІаГІа цІи хеза йолча Гарвардски университета 350 шу дизад. Из йистехьяьчкий мехка ф ПРезидента. Из ЪьяГІача 29 сага Нобелевски преми енна- ний, «Юс. ньюс энд Уорлд рипорт» ахача журнала яздеш- ш 1639 шера ХьайбІаллача Гарвардски университетга ший хьалхашка шуьа деххар оттадьд: «Керда ча дунен алита» вашаГІкІола ъьанна. Мехка доаг деча гІозапашта из бокъьонца ишта да: из ъьянхьачарна юкъъе — США хІанзарча правительства яьх министр, хьазарча конгресса юкъъе — 51 чдем, дуккхаба- раш балкай куйлаяоЙ. Лаьхехьарча суда, йоккхагІойла ча адвокатаи которой чІог наш, газеташа, журналаша, телепрограммаша доал деараш.

Гарвардски университете шера денъарах 16.000 зааР долларг доаккх. Хъьала дуца дезаш малагІча наьха бе- раша цига дешарда.

* * *

«Цхьанне а цкъьь цхьа ІадсахьХ ххесса а хІама техаяп Америка йнстоатъа хІаьта а тха мехка хІара городе мохи йлалца ГІертача наьха эскар чанхдалъча санна доаа ъьал бІаргаго йиш яь яхаш лоду американски журналиста Колмэн Маккарте. ЦІеноШ — горингаш, ттиша йинза набахтенаш, хьабе болх боаларий арГІам, цІена па ю улицап, меда бераш — уж цІанкха ихоачалургйоацца чура проблемаш дІа ца йоа- хаш юс конгрессера «халъ- ха янкалаттаа» е шоашта да ловрах, е гІо де низ дІа ца ихачарах.

Американски Іилмайхой водечетегІа США-с стратегически ядерни низанка дІа- ъуйтачуна эийеса долча ех- чах мехкара моцал, дийца па хиндр, лазараш дІадаха тоъам хургбар.

США милитаризийи яра дІадода американски налогаш тедачунгара доаккхача хІара доллара тІера 30 центага ихоачаш дар..

(АПН).

–ДРА. Революце моастагІчоа духьала къовсам а лоатабеш керда вахар кхоллаш социально - экономи ч е с к и хувцамаш ду афганскн халкъо.

СУРТА ТІА: революци лораеча отрида тІемахочоа Ахмед Наима дукха деза керда вахар, цудухьа гера бе а доаллаш на лораде кийча ва. (ТАСС).

Машарои дунен халкъаша юкъерча кхерамзленнеи тІехьа

Копенгагене, Рейкьявикел тІехьагІа

Машаяи ихоанара адамлен лорае — ишта да машара Дунен халкъашта юкъерча шера хетаяьча, 15-ча октябре дена 19 октябрера кхачалца Копенгагене хиннача Дерригдунен конгресса доаунг. Цунна кюъе дакъа лаьцар 130-нед согІа долча мехкашца бахкийтача, тайп-тайпара политически партешкарен общественни группашкарен, 60 дунен халкъашта юкъерча организацешкара болча ихоо ваар саг гаргтарча наха.

Ишттала болча наха дакъа лоацаш йоа форум ара гертара чІоагІа организацеш гІулакхаш дарал согІа, конгресс «Москвая тІейшабохь» ба яхача, машара тІехьарча дупен халкъашта юкъерча болама бара оттабе а цунна юкъе дакъа лоацача партейн организацейн гІулакх кІезиг- де а гІертача низаша из гулъ- ера массе тайпара еча новкъ- къарлонашта духьалъотта дийзар.

Хетаргахьа халкъий уйлаеш дагалатгараеш оттаяь цкъахка проблема яьар юкъенгагенски форуме дика йоашхаш па хьожаш. Дийна- на дуккхача дешашта юкъе кхъьаьне а керттера тема къастар: Рейкьявике хинна советско-американски из- шагІтхетараш гера ДІаданкхара а машара а тІехьагІа цох хьаХиннера.

Барт хІана бубалаяьар Рейкьявике? Адамий вахаре ядерни йоапача заман ихъь ДІабоаяьр цо сайна яр ихъ йоацаш хиннача тарокан пай- да эцара новкъалъяьнар фуд?

Заседанешта юкъерча хана ая къамаьл дир оборонни информане американски центра кулгалхоеч вогІа Джеймс Бушена — цо дувцар дика ихсателача, тІема гІулакхий йоккха опыт болча сагІа. Йоккха я соца къамаьл дечун «послужной список» хІама да эцаяап 30 шера США цІийг-борда нихий тайп-тай- парча подразделенешка гІу- лаях деп хиннав из, царех 15 шера стратегически ядерни ракетанша дизаца хин ихъ делача кема тІа а беш. Кхаь шера вІаштта ракетно-ядерни субмарина командир хиннав.

— Цу тайпарча хиттараш- та цхьа мот дала аттэ дан— йоаз. Дэ, Буша, — къьасъ- та чоалхаверча переговорий итогаш тайп-тайпарча политически общественни группировай виклашка тоаяча хаяв. Хьаьта а хІанз, сона хетачоГІа, цхьа вьюд отт- барт па ихетара безни США администрацде ба.

Бахьан дар президента Р. Рейгана ПРО режим чІоагІьара, цу даькъе шийна а оагІоно цхьатарра денха- раш тІаэнара наькъана барт бара эна хьалаш хьаде, кос- мосе даккхара элементаш йола керда герга таххарах хьдораи эгтара зІамагІдола а довзоанан оттаде безам па хи- лар, СОИ программа, лорала- ра достам болаш я яхаш мел чІоагІа ювце а, низ бола тІатлаяра потенциал йоарнае лаьрхІа я. Цудухьа СОИ дивза дола де дерхІар довзаш да. Из да Советски Союзал хьалхаяла, стратегически керттера хила гІертилга. СОИ ихоачашъе гІертаро герз ДІаданкхара а вай планета Іадеи ядерни муьа ДІабакхкха- ра а тарошап йохаю. Ишття я объективни ситуаци.

— Рейкьявике йийда оагІонИ поэицеи юстаЛургьяй хьоу?

— Рейкьявике йийача керттера проблемай хьанъе- хьа советски оагІув диккха хоза тІеъьанна бальар. ЦхьабанЬ да, американски поэзпе ерош- ма дий аьнна лоадама хувцаш хиланзар. Масала, хьажъ- царъья вай, ядерни герза тох- кеман дара проблема. Бащ- дакъа лоацаеш а, США хІан- санна ишйчьеннаца из проблема ъьоастагІа.

Сона хетачоГІа, цунхаза бокъонна бакъдар да США правительствас «сдёлать ГІарча тІемаца» чІоагІалоу лувцилга. Къьастта, аьлча, ядерни делхаман зш ядерни низ чубетта американски ла- церни системе къьяга. Нага- на санна США администрацеи ядерни тохкаман дара моратории йнча, тІаккха из гера къьелеча дохадеш дезар цун. Цул совгІа лоралаяра да ала йиш йоаца гера къа- делга, хІана аьлча цунца кхъ- ла оагІон стратегически объ- ективта тІаьхха хІама тохаргья. Уж тайпара, Нева- да «сдёлать ГІарча тІемаЙ» болх беш йола полигон я.

— М. С. Горбачева совет- ско-американски вІашагІьхет- тар дувцаш журналистата ъьча пресс-конференце аьлар дерригача дуненна хьаштдо- ла майрра, бехитохкаяь гІу- лакхаш де ха кхьчаЙ. Хьона хетачоГІа, фу лоарХІам ба тІема духьалларча болама йиттача хьалашка?

Этгара хьалха де дезар дог па диллар да, деа- дакххара да гІулакхаш мел па лалийтар да. Хіара дий- нахьа вайна гуш да ту тІех тІа нотвала хала долга. Ма- шара тІехьарчанна халонаш тІаовт. Дукхха нах бов царех. Ишття дале а машара тІе- ра болам молшагІа пра- вительстбас а теркам тІаба- хийта бса фэктор а хинна дІаэтгаб. Цу боламо кохаяь дукхха бола политикаш хар- ба ъьара решенеш тІаэнара а гІалате тІа баккхара а. Рейкьявике тІахьех дерриган а оарнагІдовлара.

НАТО гІоллаяра США союзникий позиця кІезига лоарХІам бола фактор ац. ХІанзарчоа царех дукхахбе- ра СОИ магийтай, кхыметт- тел цунна юстье даккъа лаца а болабенна. ХІанз-м ха де- за царна СОИ малагІа лоар- хІам болаш я, цох со теш. Рейкьявикал тІехьагІа фун- нагІа дале а, СОИ деша хьа- кхъча США правительства- на дунен халкъашта юкъера, чура политически тІагІоррар лаккхурга. Толам боаннха- лургбан хьинаре цхьана ду- хьалболарца мара.

В. МАРКОВ. АПН спец. корр.

Саги Iалами

Грозный. Шолжа йисте. А. КАЗАКОВА фототIод.

БIех ма де хиш

Хаш, Iамарч, хьу — халкъа рузьба. Халарзе а из наст-каста лицлу вайна. Уйла а ца еш, хоза хета хин юхера кIотарг кагье, къона га яхьа, хьунагIа саъьыйрдачул тIехьагIа шийнг тIехьа яхалар йита дIаваха хIама хеташ цхьаволчоа. Уж тайпа нах кIезига баш. Царца лира къовсам лоаттабе а беза.

Эсса доагIа Сунженски, Ачхой-Мартановски районашца гIолла чакхдолаш. Лоамашка хинначарна хов лаккеха, доладуча моттигашка из мел цIена, хоза да. АтагIе яхьатача но дузаду кхаш, цунна йистошка хозача Iалам мотигашка мехкдьятад, цун дуккача наха. Иштта дола из наха лоралъе а дезар. Хьаьта мишпад из гIулакх? Масала, Ачхой-Мартановски районе гIолла из чакхдолаъь цун йистошка саъьыйрдачул тIехьагIа наха йита яьса шушаш. дуккагIча дакъе еха а йоаш, консервни банкашца нухвашца ухк. КIезига из кхы тайпара кхалаж, наха цIи йоагаьв мотгигаш.

Баъьда, кегтарг бала из бац. Кхаляж а нухват а йоагайчча, шушаш а консервни банкаш а хьалохьайча доал гIулакх. Геттара во да чIагьа-ршта, хи чу лелача кхъоа

Е. БАДАЛЯН,
чкъьырй лорадара йолча республикански инспекцин участкови инспектор.

ОАЛХАЗАРАШ ХОЗА ДАЛЕ А...

«Кхоккарч кхераме лаза раш дIа-хьа кхухьаш да, аьнна хезад тхоьа. Из бакъда едан?» Иштта хаттараш деш цIисмош лордадь гора Назрановски района Энакъьонгий-Юрта вахача Берсанов Яхьъяс, кхьчар. Шун газете гIолла царна жоп дала лоь.

Оалхазараша сага кхераме дола лазараш дIа-хьа кхухьаш. Кхоккарч, масала, цамогаш хул паратиф, туберкулез, орнитоз, кхьтайна «лазараш а кхийте. Царех сага этгара кхерамегIа орнитоз яхар да. Кхоккел совгIа, из лазар хул котамашта, москалашта, боабашкашта, гIанашта, ахха котамашта, канарейкашта, и.кх. дI.

Городашнен нах бахача кхьча моттигашкен лела орнитоз яха лазар кхийтта цамогаш хул 30—60 процент дараш. Кхьаьта из лазар дукхагIча дакъе царна доалдеча сагага мара дIа а далац.

Уж тайпа кхоккарч тIехьарча хана геттара дукха диббад. Кхьаьта доккха зе а ду. яхаш яздеш кIезига нах бац. Цхьан оагIорахьара уж бакъ а ба. Кхаьта аьчча, дийнахьеи буси хIара кхоккхо 40—50 грамм тайп-тайпара ялат, ги дуъ. Кхаьта мичара Iалашду цар из? Бакъда, цоай рационах дукхагIдола дакъа совьлкъна ялата продукташ дIакхувсаъ чIра лох. Уж тайпа моттигаш кхьасета городашца кIезиг-йоахкхаре. Лаьцача цюшта гIод тохаргIолга а ховш хин йисте ухаргбацар тIакхха водителаш.

Кхы а цкъа хIама да. Ачхой-Мартана юкъъе а хIама яц, аьнна я хи чу а лехнаш наха машинаш йолла моттиг. Цига из де бокъо йоаьшта кхьаьокхаш знак а миллие нисдар-г йоцаьв пахашш хьекхаш воаллар цун да. Керттера дар машинца цIена хилар да, аьнна эхь ца хетташ яюй делар цун дас, цо дер бокъо йоаьшта а Iалама ле деш а хIама да, аьнна шийга аьлча. Сурт дахкхар машинна. Тlакхха лата чуг1ертар.

— Со се ва оргашка болх бен. Оаша леладер ва дутар-г дац шоаьа, — яхаш тхо кхераде гIертара кеп а оттаяь хехкха дIаваха, ше малагIча органашкара ва хьа а ма хотташ. Бакъда, из ха а хьа кургдац. Из тIаваьлIа-ча машина номераш яр Б 45-33 ЧИ. Тхо тIаханзалежьа дIаИхар цигара цаI-ах бIьа метр мара кхы гIалагIа йоацаш йиша дагахьа дIаоттаьл хинне ГАЗ-24 марках йола машина. Цуп номераш лаца карагIдалаизар. Иштта из хургдацар доадахьа йола машинаш йIлларг цаI мухьаьа моттиг ваIшIехьа-йоахкхаре. Лаьцача цюшта гIод тохаргIолга а ховш хин йисте ухаргбацар тIакхха водителаш.

Кхы а цкъа хIама да. Ачхой-Мартана юкъъе а хIама яц, аьнна я хи чу а лехнаш наха машинаш йолла моттиг. Цига из де бокъо йоаьшта кхьаьокхаш знак а миллие нисдар-г йоцаьв пахашш хьекхаш воаллар цун да. Керттера дар машинца цIена хилар да, аьнна эхь ца хетташ яюй делар цун дас, цо дер бокъо йоаьшта а Iалама ле деш а хIама да, аьнна шийга аьлча. Сурт дахкхар машинна. Тlакхха лата чуг1ертар.

— Со се ва оргашка болх бен. Оаша леладер ва дутар-г дац шоаьа, — яхаш тхо кхераде гIертара кеп а оттаяь хехкха дIаваха, ше малагIча органашкара ва хьа а ма хотташ. Бакъда, из ха а хьа кургдац. Из тIаваьлIа-ча машина номераш яр Б 45-33 ЧИ. Тхо тIаханзалежьа дIаИхар цигара цаI-ах бIьа метр мара кхы гIалагIа йоацаш йиша дагахьа дIаоттаьл хинне ГАЗ-24 марках йола машина. Цуп номераш лаца карагIдалаизар. Иштта из хургдацар доадахьа йола машинаш йIлларг цаI мухьаьа моттиг ваIшIехьа-йоахкхаре. Лаьцача цюшта гIод тохаргIолга а ховш хин йисте ухаргбацар тIакхха водителаш.

Шоана ма моттаьл, ткъмасера газет дешарш, аз уж дерригаш а хIаланде шо тIахьех, аьнна. Шеко а йоацаш на дага а дац. хIана аьчча ъай Iалама хиланза дардоаца дакъа да из. Цхьадолча мехкашка хIанз а пайда эц нарех почта дIа-хьа кхухьаш. Духха ха йоацаш Португале Порту яхача городе цIий тайпара кхьметтел олимпиада хилар. Тхьеста мехкара почта дIа-хьа кхухьаш дола доацаш. Цар олимпиада чакхъьлъча Яюнерча бизнесменаша уж тайна дукха кхоккарч нийар. Англе, масала, 1,5 миллион кхокха ба хIанз почта кхухьаш.

Нах баха моттигаш хозъо цар. Хьаьта а цар боарам цхьан дайъа тIа ца доаттабига дардан. Из ду цхьадоа хьа доазол дехьарча мехкашка. Цига аххен ах ахсен кхоккарч кхоабаъа хана лаьрхIама юкъъа уж дебаргдоацаш гармональин препарат тел.

Вай мехка кхоккарчий боарам чарахьал дара правнлай новкъосталца мара нийсбеш баш, сезонах хIара чхьарахочоа массеех кхокха бе бокъо а луш. Хьаьта а городашка, нах бахача кхьча моттигашка доадайтаз кхоккарч чарахьал деча хана саг лозавар кхераме долан-дъь. Иштача хьалашка ухь паргIата дебаш зе а ду. Цудухьа, хоза оалхазар дале а кхоккарч дукха дебаргдоацаш, кхьча мехкашка саина уж кхоббача хана царна лаьрхIа йола гармоиаш тешаш, кхьтайна мероприятеш чакхбоахаш цар боарам цхьан дайъа тIа ца баьккхача дардолаш дац.

Б. ДИКАЕВ,
Iалам лорадара Ерриг-российски общегIа а член, ветеринарни Iилмай кандидат.

Вайна машар эш

ГРОЗНЫЙ

Ухх деношка А. Шерипова цIерагIча мехкдьятта чакхдоаккха заводе йоккха мотинг хIинг. Из тхьаййилар паркома секретара В. Дулина.

— Советски хадкъо, Коммунистически парте кIезига кхъьхьийгадар дунен тIара машар тIоагIбара, — аьлар цо. Духха ха йоацаш Рейкьа-вике хиннача вIашагIихетаре из дина белгал а дальар. Цхьабахьа, конструкцини гIулакхаш чакхдаха кийча йоацача США администраце советски кулгалхой предложенеш жоп ца луш йитар. Соца хетачох, вайна санна машар эш американски халкъа а. ТIехьара дош цо ала деза.

Сихдаь герз хьадар сондарах, ядерни лелхамаш дIадахарах дийцар механика Р. Араписева, оператора В. Куралова, предприяте ветеринай совета председателя М. Болотова.

Завода кхъьхегамхоза Машара фонде 2,5 эзар сом дIа. чуделар.

НАЗРАНЬ

Назране а районе а герз дIадаккхара а тIехьа нъовсам доаттабара КIиранна хетаре дукха мероприятеш чакхъьяьнаш. Школашка дина дIадихьар бергий суртий выставкаш, пионерий сборш, мархаш яр. Цар чулоацам — машар лорабар.

ГI. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент» завода Султыгова Насанхана кулгалдеча бригада уьк денош-ка митинг чакхъьлъкхкар. Цига лаьрхIар цхьан дийнахьа болх баь дьаькха алани Машара фонде дIачудаеа. Из дара бригада доакъашхоша тIехьайхар заводе ерриг коллектив. Ерригча цехий, участкай кхъьхегамхоза хьалльацар из кхайкарал.

— ХIара дийнахьа кердa взносаш хьачуьет районна Машара фонде, — аьлар КПСС Назрановски райкома секретара Л. Б. Амерхановас. — Къьастъдика чакхбоахка из бокъ гIирикгакенга фабрика, «Назрановский», «40 лет Октября» совхозий коллективаша.

МАЛГОБЕК

ДIадахача пIаьраска дийнахьа Малгобекерча парке йоккха митинг чакхъьлъар. Цига дакъа доацаш вар эзар гергга саг. Цара тIеман кхъьхегамга ветеранаша, хьехархоша, дешархоша, общественноста виканалца гулбеннарш тIехьайхар парте машара волиитина хьаллацара.

Митинга лоарIаме дакъа — «тIема — ак ала!» яхача кхайкарала кIал кулгаш яздир.

Герз дIадаккхара хетаь мероприятеш дIаоо хиар шоатгдийнахьеи кIирандийнахьеи. Сергоа цIерагIча стадионе гулбеннача спортсменаша, спорт дукхъеэараша машара тIехьа кхайкарал дир. Митинга девиз а хинна дIаэттар .Спорт — машара носол-э яха деша.

Малгобекчаннача ихьана ца мероприятеиша дакъа лаьцар хьашшаа — ВЛКСМ-биседа-Хlирийчен Правобережни района спортсменашеи физкультурникашеп.

Уьк тIехьхарча деношка Машара фонде цоай лоIама. гIа ахча хьачуденначара юкъе ба Гортеплосета. УБР, Райпо, ГОВД болхлоь. Цар ванос — 1130 сом.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

30 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «ЗIан бога пхьидо». «Ништа мегаргда». Мультипликационни фильмаш.
9.10 — «Дунен кагирхой».
9.45 — Ниъъ берий клуб.
10.45 — «Керладараш».
14.30 — «Керладараш».
14.50 — «Вай заманхо» Документальни фильмаш: «Ланка урхе», «Хьона уллур».
15.25 — Концертни зале — дешархой.
16.10 — «Спорти личностиш. Е. Петушкова.
16.40 — «Керладараш».
16.45 — Шахматни школа.
17.15 — «... Йлхаттa шу заманнен боккагIеп».
18.00 — Дунен халкъий хьоналам.
19. 35 — «Коапп. Лувча дин». Мультипликационни фильма премьера.
19.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Дешз тIехьа — гIулланх. «Мукъа ха — юкъара гIулам».
19.30 — Илли оал халхаоал кьонал.
19.45 — «Ца малар — вахара норма».
19.55 — «Керладараш».
20.00 — «Камера дунента кIелхьара».
21.00 — «Ха».
21.40 — ЦТ «Дошо» фондера. СССР халкъа хьэгIнаг М. Тархановс.
22.35 — Хоккенх новкъосташка дунен халкъашца юкъъера вIашагIихетар. ЧССР сборни — СССР сборни. 2,3-ча периодаш. ЧССР передача.
23.45 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зуйранара гимнастика».
8.15 — «Са безаме город». Телевизионни фильм.
8.35,9.40 — М. Ю. Лермонтов. «Мцыри», 7-гIа класс.
9.10,12.20 — Испански мотт, ховаьу 1-гIа шу. 7-гIа передача.
10.10 — СПТУ дешархоштa. Общественеин.
10.40,11.30 — Зоологи. 7-гIа класс.
11.05 — «Хетар». IIилма-довзийтара фильм.
12.00 — ХЬЕХАРХОЧУН ЭКРАН. Гонахьара дума довзийтар. 1-гIа класс. Мохк хьэнхелла дIа.
12.50 — «Из нерда дош — мортаммукъалве». Субтитрашца хурджественни фильм.
13.30 — «Керладараш».
16.50 — «Кубачинец — ю-бачинца юI», «Юртахой». Кинопрограмма.
17.30 — «УнахцIено» (нохчий меттаца).
17.55 — «Хи тIа лела куроргташ». Телефильм.
18.15 — Подшевни гIишлошца. Аргунски маьнх ю комбинат.
18.45 — «Общественни IIилмаш нерда денкхарал». СССР МИНВУЗЕ хинна пресс-конференци. Дакъа лоацаш ва СССР наискерчий юкъъера специальни образоване министр Г. А. Ягодин.
19.15 — «Нохч-ГIалгIайн дин».
19.35 — «Телезу» (нохчий меттаца).
19.50 — Баскетбол. Европейски чемпионатан пуфкс. Маьлмах. «Галатасарай» (Турци) — Жилъгирс» (Iсулис).
20.30 — Гандболах СССР чемпионат. Маланах. ЦСКА-СКА (Минск).
21.00 — «Ха».
21.40 — «Цун йоаьца тIаьлеч. Телевизионни художественни фильма премьера. 6-гIа серн.
23.00 — Керладараш».

31 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Концертни зале — дешархой».
9.25 — Политически театр. Г. Зубков. «Поэта кхаьлар». Телевизионни спектакль.
10.45 — «Керладараш».
14.30. «Керладараш».
15.00 — Документальни фильмаш: «Массова а мавыпанца». «Северная нива».
14.50 — «Юртара анайистош».
15.35 — «Энгинала» яхача ансамбла выступлени.
15.55 — «Эрсий къьаьнаш».
16.25 — «Керладараш».
16.30 — Н. Носова туралахан экранна тIа. «Живозанчай».
17.35 — Эрсий музей. БIаьшторан искусство. А. Лосенкогара В. Боровиковскего искачалца.
18.05 — ХIанзара дуьмен болхлой болашн.
18.35 — Мультипликационни фильм.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Эргалонашта новкъосаре ер малаз». «Ха» программан корреспонденташа хоам бу.
19.30 — «Сочи—86». 6-гIа Ерриг-российски соревнований пионерски лагерь.
21.00 — «Ха».
21.40 — Кинопанорама.
23.20 — «Тахан дунен тIа».
23.35 — «Телезъакарх о ч у н спутник».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зуйранара гимнастика».
8.15 — «Мастераш йиштта хуп шоуьт». Телевизионни фильм.
8.35,9.35 — Истори. 4-гIа класс. Ленинни партин.
9.05,12.30 — «Англичен мотт, ховаьу 1-гIа шу. 7-гIа передача.
10.05 — «Есть такое сельцо...» IIилма-довзийтара фильм.
10.35,11.35 — А. С. Пушкин. «Песнь о Вещем Олеге». 5-гIа класс.
11.05 — Нана школа.
13.20 — М. Фрунзе. Документальни фильм.
14.15 — Драматургин театри. А. С. Грибоедов «Горе от ума».
15.00 — «Керладараш».
17.00 — «Хьанар ваашиттеххар». «Компьютер фирмен». Документальни фильмаш.
17.40 — ХЬАТIАШ ЛЕЛАДАР — ЦIЕ КЪЬЕГАМА ФРОНТ. «Хьана балка балхах хьаьнна» нохчийн.
18.10 — «Лаьттан къона дайъа». Телевизионни фильм.
18.20 — «Нохч - ГIалгIайнен дин».
18.40 — «Атенст» (нохчий меттаца).
19.00 — Мультфильм.
19.10 — ШУН ХАТТАРАШТА ЖОП ЛУ. Передаче дакъа лоацаш ва РСФСР халкъа депутатий совет гоьвлен дикала Госкинсепие управленне начальник Л. Давидин.
19.35 — «Занон. Бокъо. Мораль».
20.05 — Сийлахьа. Октябрь 70 шу дуьзаш.
20.20 — Массанена а хIаранена а. «Товара юкъ, юкъ товарагIа». Товарни дарбий дакъастарах Минснера депутатий балха опытах.
21.00 — «Хьа».
21.40 — «Цига йоаьца тIаьлеч. Телевизионни документальни фильмаш. 1-гIа серн.
21.00 — «Хьа».
21.40 — «Цига ахкинч. Эстрадни оргадевзаеннаш.
23.10 — «Керладараш».

РАДИО

30 ОКТЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36 — 9.00 — Лирически илли концерт.
11.15 — БонкхIичарна берех аьлча (нохчий меттаца).
11.30 — «Из нерда» Iончиен Зартуани». П Юсупова беседа.
11.45 — 12.00 — «Сий къьаьнаш» хьаьнна» (гIалгIай меттаца).
12.15 — Передай-чай программа. Хоттам.
17.10 — Музыка.
17.30 — «Самучьеланен унахцIенон заряд». Беседа (гIалгIай меттаца).
17.45 — «Личность хьалхехар».
18.00 — Керда хоамаш.
18.15 — 18.40 — «Сийлахьа сийлена — сийленна наьъадакар» (гIалгIай меттаца).

УКВ

18.00 — «Эрсий бонарг». Музыкальни дуьзаш.
19.00 — Лирически илли концерт.
19.36 — Илли оаз М. Минцаевен А. Дайхадоев.

31 ОКТЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36 — «Лоамаш Iуйре». Альманаха обзор (гIалгIай меттаца).
8.56 — 9.00 Музыка.
11.30 — 12.00 — «Нохч-ГIалгIай музыкальни культура историнчарна яхача цикларан передача.
15.15 — 15.30 — КПСС XXVII съезда решеешеи — захарне» «Яхье хьалхалаттараш» (гIалгIай меттаца).
17.15 — Передачай программа. Хоттам.
17.16 — «Къьхьийга доозача рузьба» — нижъ бехкаш (нохчий меттаца).
17.31 — «Эргалонаш наьъадагIа». Гудермесски районера передача.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — 18.40 — «Юрта ваханар».

УКВ

17.00 — «Ади Сурхо» яха поэзи.
17.24 — М. Дикаева стихаша та ларча илли.
18.27 — ДоттагIеи концерт.

Хаоттаьл

Тахан республике гIоллеи Грозиеи мохкаш а йолаш, йоаьан а йолаш. малхбалехьара секунде 3 — 7 метр тIоаьгIа мух а хьенхаш хилеи фегара температура республике 8 — 13, Грозие 10 — 12 градус йIохкал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана мохкаш а йолаш. йоачан а йоацаш, цкъайочча моттигашка дохк а лоаллаш. гIайтайнарга оагIонанцкъаьца секунде 3 — 7 метр тIоаьгIа мух а хьенхаш хилеи фегара температура байсана 2 — 7, дийнахьа 11 — 16 градус йIохкал йолаш хилеи тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ХЬАМСАРА НОВКЪОСТИЙ!
ДIАХОХЬОШ ДА 1987 ШЕРА
«СЕРДАЛО»
ГАЗЕТ ЯЗДАЙТАЛГА
Газет язду «Союзпечата» ерригача отделенешкеи агентствашкеи, предприятешкарча, учреждеиешкарча, организацешкарча общественни уполномоченеша.
Шера газет яздайтара мах 4 соми 8 кепиги ба. Из кхо ца деш, кхоаненга дехкаш тIехьа а ца доахаш, ханнахьа «Сердало» яздайта шоашта!

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, уд. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместителя — 2-85-07; бехкотхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни ворпе — 2-80-12, 2-54-04; промышленностн транспортеи — 2-75-81, 2-65-01; юрта бохама — 2-47-84, 2-90 66. культура — 2-64-75, 2-75-78. письмой — 2-85-64; машинописи бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, уд. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-54-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90 66. 2-47-84; культуры — 2-64;75, 2-75 78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корреторская — 2-89-38.

Газет арадувл шинареи.
ереи, шоаттеи деношка

ФФ05305. «Грозненский рабочий» ваза тельсева типография, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4180.